

EU i KOSOVO

#WesternBalkans
#EUEnlargement

Oktober 2024.

Kosovo je **potencijalni kandidat**.

APRIL 2016.

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju stupa na snagu.

NOVEMBAR 2016.

Prvi sastanak Saveta EU-Kosovo za stabilizaciju i pridruživanje.

DECEMBAR 2022.

Kosovo podnosi svoju prijavu za članstvo u EU.

JANUAR 2024.

Stanovnici Kosova putuju u EU bez viza.

Plan rasta za Zapadni Balkan

EU je 2023. objavila značajan **Plan rasta** za ubrzanje socio-ekonomskog razvoja partnera sa Zapadnog Balkana i njihovu integraciju u EU.

Plan ima za cilj da podstakne **socio-ekonomsko približavanje** kroz poboljšanu ekonomsku integraciju sa **jedinstvenim tržištem EU**, regionalnu integraciju u okviru **zajedničkog regionalnog tržišta**, ubrzavajući temeljne reforme.

Kao deo ovog Plana rasta, Kosovo je pozvano da pripremi **Reformsku agendu** sa fokusom na reforme za **aktiviranje nacionalnog i regionalnog potencijala za rast** i u vezi sa temeljima procesa proširenja, što uključuje **vladavinu prava, demokratiju, poštovanje ljudskih prava i fundamentalnih sloboda**.

Fond za reformu i rast u vrednosti od 6 milijardi evra za Zapadni Balkan podržaće implementaciju Plana rasta. Evropska komisija je odobrila Reformsku agendu Kosova u oktobru 2024. godine. Iznos od **882 miliona € u bespovratnim grantovima i povoljnim kreditima** biće na raspolaganju Kosovu **kada** ispuni uslove na koje se obavezalo u Reformskoj agendi.

Poseban preduslov se odnosi na Kosovo i Srbiju, koji moraju konstruktivno da sarađuju na normalizaciji svojih odnosa.

**EU je uz
Kosovo**

✓ najveći
trgovinski
partner

✓ najveći
investicioni
partner

✓ pružalac najveće
finansijske pomoći

Trenutna podrška Kosovu

EU je najveći pružalac finansijske pomoći Kosovu. Pruža niz programa i instrumenata za podršku razvoja Kosova i usklađivanju sa pravnim tekovinama i normama EU.

Instrument za pretpristupnu pomoć (IPA)

Između 2021-2024. godine EU je Kosovu dodelila preko 245,8 miliona € kroz bespovratne grantove u okviru IPA III. Ovi fondovi podržavaju temeljne reforme, socio-ekonomski razvoj i ispunjavanje standarda i normi EU.

To uključuje sledeće:

- **Paket energetske podrške u vrednosti od 75 miliona €** za 2023. godinu, koji je podržao privatni sektor i ugrožene porodice na Kosovu u borbi protiv rastućih cena energije i poboljšanja energetske bezbednosti i zelene tranzicije.
- **Instrument u vrednosti 21,3 miliona € za približavanje EU** kao podrška za perspektivu pridruživanja Kosova, što uključuje i podršku za dijalog Beograd - Priština.
- **53 miliona €** za program EU za životnu sredinu koji je usredsređen na poboljšanje sistema za upravljanje čvrstim otpadom i otpadnim vodama.

Ekonomski i investicioni plan (EIP)

EIP Evropske unije za zapadni Balkan identifikuje 10 vodećih investicionih prioriteta za region kako bi se podstakao dugoročni rast, ubrzala zelena i digitalna tranzicija i podstakla regionalna saradnja.

Za projekte na Kosovu, EU je od 2020. godine mobilisala 893 miliona € investicija zahvaljujući grantovima EU u iznosu od 303 miliona €. Sredstva se prikupljaju putem instrumenata kao što je Investicioni okvir za Zapadni Balkan (WBIF). Okvir sadrži sledeće:

- Doprinos EU od 55 miliona € za instaliranje fotovoltaznog postrojenja snage do 100 MW i za uvođenje solarne energije u mrežu daljinskog grejanja Prištine.
- Izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u Mitrovici i kanizacione mreže koja opslužuje 123 000 ljudi.

Šta uspevamo da ostvarimo zajedno

Izgrađeno 27 km autoputa.

Obnovljeno 165 km železničkih pruga.

Instalirano 130 MW proizvodnog kapaciteta iz obnovljivih izvora energije.

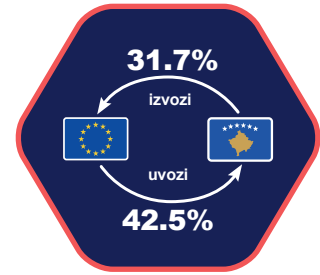
Poboljšane usluge vodosnabdevanja i sanitarne usluge za 1,3 miliona ljudi.

Bliske trgovinske i investitorske veze

EU je glavni trgovinski partner Kosova. U 2023. godini trgovina sa EU je činila 41,1% ukupne robne trgovine Kosova (31,7% ukupnog izvoza i 42,5% ukupnog uvoza). Ukupna strana direktna ulaganja EU dostigla su 388,9 miliona evra u 2022*.

Progresivna liberalizacija trgovine i uzajamni bescarinski pristup za većinu roba odvijaju se od 2006. godine i trenutno se temelje na **Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju između EU i Kosova (SAA).**

Slika © EULEX

Saradnja u spoljnoj i bezbednosnoj politici

- Kosovo nastavlja da **osuđuje neopravdanu i ničim izazvanu vojnu agresiju Rusije** na Ukrajinu i sprovodi restriktivne mere protiv Rusije i Belorusije.
- Vlada je izdvojila 100.000 evra humanitarne pomoći i namenila sredstva za smeštaj 20 novinara iz Ukrajine. Nedavno, **Kosovo je objavilo i svoj prvi paket vojne pomoći za Ukrajinu.**
- Od 2008. godine **Misija Evropske unije za vladavinu prava na Kosovu (EULEX)** pomaže kosovskim vlastima u uspostavljanju održivih i nezavisnih institucija.

Kontakti između ljudi i naroda

- Od 1 januara 2024. godine stanovnici Kosova uživaju **bevizni režim putovanja** u EU.
- EU je finansirala preko **11.500 razmena** između EU i građana Kosova u oblastima obrazovanja, obuke, omladine i sporta u okviru programa ERASMUS+ (2014-2020).

* Izvor: DG Trade

ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement
facebook.com/EUnear | x.com/eu_near

© European Union, 2024

Ponovna upotreba ovog dokumenta je dozvoljena, pod uslovom da se navedu odgovarajuće zasluge i da sve izmene budu naznačene (Creative Commons Attribution 4.0 Međunarodna licenca). Za bilo kakvu upotrebu ili reprodukciju elemenata koji nisu u vlasništvu EU, potrebno je zatražiti dozvolu direktno od odgovarajućih nosilaca prava. Sve slike © Evropska unija, osim ako nije drugačije navedeno.